

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

Perspectivile de Integrare Europeană ale Republicii Moldova: Rolul Statelor Membre UE

**Transcriptul emisiunii radiofonice, din 15 noiembrie, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.*

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. *Importanța vizitei lui Pierre Lellouche, Secretarul de Stat francez în Moldova*
2. *Este problema transnistreană o piedică în integrarea europeană a R. Moldova?*
3. *Inițiativa Central Europeană și rolul ei în apropierea R. Moldova de UE*
4. *Evoluția relațiile dintre Republica Moldova și România*

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: *Bună ziua, dragi ascultători, sunt Corneliu Rusnac și ca de obicei, la această oră, vă invit la o emisiune de discuții pe teme de politică externă, realizată cu suportul „Asociației de Politică Externă” și finanțată de Fundația „Friedrich Ebert”.*

Corneliu RUSNAC, moderator Imedia: Ultima săptămână a fost bogată în evenimente legate de politica externă și de aceea aș vrea să le abordăm pe rând, invitații noștri de astăzi sunt *DI Vlad Lupan, expert independent și DI Radu Vrabie de la Asociația pentru Politică Externă*. Bună ziua!

Aș vrea să începem discuția noastră cu vizita la Chișinău a Secretarului de Stat francez pentru afaceri europene, Pierre Lellouche, care a avut loc pe 11 și 12 noiembrie. Cât de importantă este această vizită pentru R. Moldova și care este relevanța ei? Dle Lupan?

1. *Importanța vizitei lui Pierre Lellouche, Secretarul de Stat francez în Moldova*

Vlad LUPAN: În primul rând vorbim despre vizita unui Secretar de Stat din Ministerul Afacerilor Externe a Franței, deci, este un nivel foarte înalt. Vorbim despre un Secretar de Stat care a venit în R. Moldova, vorbim despre faptul că declarațiile Dlui Lellouche denotă foarte clar că discuția privind necesitatea de a vizita R. Moldova a fost coordonată inclusiv cu Nicolas Sarkozy. Susținerea oferită de către preșidenția franceză către R. Moldova este cunoscută de mai demult, pentru că dacă ne amintim bine chiar Nicolas Sarkozy, în vizita sa din România, a afirmat că parcursul european a R. Moldova trebuie numădat susținut. Iată ce vedem o implementare practică a acestei susțineri, dar pe de altă parte această susținere, trebuie să menționăm, vine tocmai acum după deja investirea noului Guvern dar nu înaintea Guvernului trecut. Deci, Guvernul Alianței pentru Integrare Europeană iată că primește susținerea Franței pentru această integrare.

Corneliu RUSNAC: DI Vrabie?

Radu VRABIE: Deci, este cunoscut faptul că în procesul de integrare europeană ai nevoie de susținerea practică a tuturor statelor membre ale UE și în special a țărilor mari, a țărilor ‘vechi’ din Uniunea

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

Europeană. Faptul că semnalul a fost dat de o capitală atât de importantă din UE, Paris, ste un semnal îmbucurător și un mesaj de îndemn către noul Guvern, care însă nu trebuie să lase impresia că avem o susținere totală. Dimpotrivă, probabil este un îndemn la mobilizare pentru noul Guvern, pentru a rezolva și a reduce din acele restanțe pe care R. Moldova le are până acum pe capitolul integrare europeană și de a avansa în promovarea unor noi reforme, care iarăși R. Moldova trebuie să le înfăptuiască. Demult nu am avut o vizită la nivel înalt din Franța, cred că de la vizita scurtă a președintelui Jacques Chirac, de aceea este un semnal foarte bun că am apărut pe agenda ministerului de externe francez la un nivel atât de înalt.

Corneliu RUSNAC: Pierre Lellouche a spus că a venit la Chișinău la insistența președintelui francez Nicolas Sarkozy pentru a încuraja R. Moldova în semnarea unui nou acord de asociere cu UE. Diplomatul francez a dat asigurări că Franța va susține activ Moldova la prima rundă de negocieri care urmează să aibă loc în ianuarie 2010. Poate fi calificată această vizită ca un sprijin direct din partea Franței pentru apropierea R. Moldova de Uniunea Europeană?

Radu VRABIE: Eu cred că R. Moldova, cum am mai spus, are foarte mult de lucru în promovarea reformelor, îndeplinirea acelor aspirații pe care și le-a propus. Franța are un cuvânt greu de spus și Franța poate să ne ajute. De aceea, venirea acestui înalt demnitar francez poate fi interpretată ca un sprijin din partea Franței și nu numai a Franței, dar și a unor alte state din UE, din vechea Europă pentru că vizitele unor oficiali europeni de rang înalt nu sunt întâmplătoare și nu sunt venite pe un teren nepregătit. Acest teren se pregătește, ridicarea nivelului înseamnă un semnal foarte bun pentru R. Moldova, și sper și cred că autoritățile moldovenești vor trage toate concluziile de rigoare în urma acestei vizite și vor continua procesul de lucru.

Vlad LUPAN: Este un semnal de încurajare, sunt absolut de acord cu dl Vrabie în privința aceasta. În primul și în primul rând este un semnal de încurajare. Observăm pe de altă parte că a existat o anumită pauză în ce privește reformele europene după numirea noului Guvern. Este un lucru obiectiv care se întâmplă la schimbare de Guvern. În același timp, totuși, credem că deja au trecut suficiente zile pentru ca acest Guvern să-și determine componența nominală, inclusiv până la nivelul de viceministri care ulterior să lucreze pe domeniul integrării europene împreună cu miniștrii și întreg cabinetul de miniștri în general. A trecut ceva timp care este necesar pentru stabilirea căilor pe care vor merge restructurarea unor ministere odată cu crearea noului Guvern și respectiv acum vedem că vine acest mesaj de încurajare din partea Franței. În primul rând este un mesaj de încurajare și ulterior este un mesaj de susținere. Si așa vrea să facem totuși diferența dintre aceste două cuvinte "încurajare" și "susținere", în cazul dat încurajare însemnând un apel către autoritățile R. Moldova pentru ca să se miște hotărât pe direcția reformelor europene, iar în al doilea rând, o susținere din partea Franței, care într-adevăr poate oferi ajutor R. Moldova în diverse forme, atât la nivel politic la Bruxelles, pentru că vorbim despre unul dintre cei mai importanți membri ai UE cât și la nivel politic în relația sa cu R. Moldova și în relația R. Moldova cu reprezentanții structurilor europene. Până la urmă decizia politica le aparține statelor membre inclusiv Franței, însă negocierile vor fi purtate dintre ministerul de externe al R. Moldova cu participarea experților din alte ministere și reprezentanții Comisiei Europene, care este totuși o structura separată, este o structura de implementare a deciziilor. Deci, iată că Franța se pare că trimite două

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

semnale în paralel, unul de încurajare a reformelor din partea R. Moldova, o mișcare mai rapidă spre negocierea acordului de asociere dintre R. Moldova și UE și pe de altă parte trimite și semnal prin care spune „ok, dacă vă mișcați înainte atunci vă vom susține și noi”.

Corneliu RUSNAC: Referindu-se la criza din R. Moldova demnitarul francez a chemat parlamentarii să dea dovadă de înțelepciune la următoarea încercare de a alege șeful statului, lăsând la o parte interesele personale. Cum ar trebui înțeles acest apel?

Vlad LUPAN: Trebuie să înțelegem situația corect, în R. Moldova au avut loc două alegeri una după altă. Aceste alegeri nu au fost deloc ușoare, știm ce s-a întâmplat pe data de 7 aprilie. Țara a fost scuturată de o criză serioasă de proporții în domeniul politic dar și în domeniul social. Avem o divizare a situației sociale în țară; avem polarizarea societății; am avut o polarizare mai adâncă a societății în perioada de criza după care au mai urmat încă alegeri. Se pare că dacă se merge pe formula unor alegeri anticipate înseamnă că va trebui ca R. Moldova să se mobilizeze pentru încă o rundă de alegeri, fapt care evident nu poate fi susținut de către populație și se pare că nu este susținut, în linii generale, de către populație. O astfel de situație nu este tocmai bună însă am observat același tip de apel din partea UE, atât după alegerile din 5 aprilie cât și acum după alegerile din 29 iulie. Ce de fapt înseamnă acest lucru? Acest lucru înseamnă că UE este interesată de o R. Moldova stabilă, care nu trece dintr-o criza în alta așa cum s-a întâmplat, de exemplu, în vecinătatea noastră estică, în Ucraina, și este interesată să ne ajute pe calea integrării europene, iar de fapt integrarea europeană, în cazul R. Moldova, înseamnă reformele domestice și revenirea nu doar din criza politică dar și din cea economică.

Corneliu RUSNAC: Dl. Vrabie?

Radu VRABIE: Eu sunt de acord cu ceea ce a spus dl Lupan în privința faptului că mesajul UE nu s-a schimbat, este de fapt același. UE vrea stabilitate, vrea stabilitate din mai multe puncte de vedere, pentru că numai o Moldova stabilă, fără crize politice, neafectată de crize economice, ar putea să înfăptuiască acele reforme pe care și le-a propus însă nu cu orice preț. Probabil UE are în vedere și conflictul transnistrian, care în linii mari iarăși s-a cam trecut pe planul doi și R. Moldova fiind nu una dintre cele mai bogate țări și dependentă într-un fel de situația politică, desigur și criza economică ar putea să afecteze mult mai mult o R. Moldova în criza politică decât o R. Moldova cu toate instituțiile statului funcționând.

Vlad LUPAN: Eu aș vrea să mai adaug ceva, un pic de divergență de opinie cu dl Vrabie pe subiectul conflictului transnistrian. Trebuie să ne gândim că totuși soluționarea acestui conflict într-o manieră rapidă nu poate să se întâmple. Eu nu cred că subiectul a fost trecut pe planul doi. Da, nu mai există un minister al Reintegrării în R. Moldova mai mult. Pe de altă parte acolo funcționau 12, 10 oameni ceea ce, desigur, denotă importanța minimă pe care a acordat-o guvernarea comunistă acestui subiect. Acum putem vorbi despre altceva. Subiectul transnistrian devine de o importanță mai mare pentru că este gestionat de către un viceprim-ministru, și mai trebuie să luăm în considerație încă un element: negocierile în formatul 5+2 au reînceput după o pauză de ani și ani de zile. Iată că subiectul transnistrian devine important pentru Guvernul R. Moldova și în acest sens UE va susține R. Moldova, dar eu cred că

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

trebuie să susțină R. Moldova în termeni rezonabili. Ce înseamnă în termeni rezonabili? Luând în considerație cât se poate de făcut în soluționarea conflictului transnistrian real și respectiv fără de a diminua eforturile de soluționare transnistreană nu doar în plan politic dar și în planul relațiilor societăților de pe ambele maluri ale Nistrului, în planul diverselor proiecte, în planul diverselor contacte dintre aceste maluri și în general democratizarea R. Moldova, dar și prin asta democratizarea regiunii transnistrene. Cred că asta totuși trebuie să clarificăm și aș sugera că o astfel de interpretare e mai aproape de toate nuanțele care se întâmplă în procesul de integrare europeană a R. Moldova.

Radu VRABIE: Eu mă referam și la faptul că o nouă campanie electorală ar face ca această problemă, care mă rog, nu putem să-i dăm încă o apreciere noului guvern cum se lucrează asupra soluționării conflictului transnistrean, însă spuneam că o ventuală nouă campanie electorală ar face ca această problemă să fie sau uitată sau politizată în măsură foarte mare, fără a se ține cont de acele proiecte locale, foarte bune de altfel, chiar dacă începute de fosta guvernare, proiecte care pot într-un termen mediu să aducă rezultate în acest aspect.

Corneliu RUSNAC: Aș vrea să mai pun o întrebare care am pus-o nu o singură dată în acest studio, problema transnistreană este sau nu o piedică în integrarea europeană a R. Moldova? Dl Vrabie?

2. Este problema transnistreană o piedică în integrarea europeană a R. Moldova?

Radu VRABIE: Eu cred că problema transnistreană a fost utilizată de către anumite forțe politice în a ascunde anumite probleme cu care se confruntă societatea din R. Moldova inclusiv societatea de pe malul stâng al Nistrului. Eu cred că problema transnistreană poate fi rezolvată dacă se va construi o strategie clară, bună, transparentă, consecventă și de a nu ridica miza așa cum s-a făcut în ultimii ani. Se vorbea de o rezolvare rapidă, se ridicau mizele, se așteptau rezultate imediate ori ele nu aveau pentru că nu aveau de unde să vină la moment. După aia se ascundeau după problema transnistreană alte probleme cu care se confruntă și se confrunta R. Moldova. Și în același timp nu cred că Guvernul de la Chișinău făcea alte lucruri care nu depindeau de situația din Transnistria, care în loc să fie puse la capitolul plus erau puse la minus. Nu cred că nerezolvarea conflictului transnistrean afectează în măsura foarte mare situația din Justiția din R. Moldova, situația din mass-media, situația din climatul investițional. De aceia să răspundem tehnic și DA și NU, desigur că o asemenea problemă ridică semne de întrebare dar eu cred că sunt destule lucruri pe care putem să le facem indiferent de rezolvarea politică a conflictului transnistrean. În același timp, de renunțare la anumite formule de "lemn", renunțarea la anumite acțiuni care aduc doar capital politic și nu rezultate în teren în rezolvarea conflictului transnistrian, ar putea să aducă mai mult folos în rezolvarea acestei probleme decât situația care era până nu demult.

Corneliu RUSNAC: Dl. Lupan?

Vlad LUPAN: Dacă conflictul transnistrean este sau nu un blocaj pentru integrarea europeană? Categorie nu este, dar într-adevăr această problemă a fost utilizată într-un context politic pe care eu l-aș numi antieuropean. Să vedem ce s-a întâmplat în conexiunea dintre problema transnistreană și integrarea europeană a R. Moldova tocmai înainte de alegeri, președintele Voronin a numit inițiativele Uniunii

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

Europene de implicare a statelor din zona estică, Parteneriatul Estic, a numit CSI 2 și o structură care încercuiește Rusia. Să fim serioși, de dragul alegerilor președintele practic a cedat pe integrare europeană și a cedat pe conflictul transnistrian în favoarea Rusiei, astfel blocând atât integrarea europeană a R. Moldova, cât și, de fapt, soluționarea conflictului transnistrean pentru că el nu putea fi soluționat în așa termini în care erau propuși de către Federația Rusă, atât în trecut cât și în direcția în care se indica acum așa cum s-a întâmplat în martie, de exemplu, când a fost semnată Declarația Comună a președintelui Voronin – Medvedev și a liderului transnistrean Smirnov. O serie de cedări care ar putea avea anumite repercusiuni pe viitor în procesul de negocieri. Problema transnistreană din păcate a servit drept o unealtă împotriva europenizării R. Moldova la sfârșitul guvernării anterioare, însă ea nici într-un fel nu prezintă o barieră pentru o guvernare, care ar fi vrut o integrare europeană și soluționarea conflictului transnistrian. Eu am mai avut ocazia să discut subiectul respectiv atât cu D-ul Vrabie cât și cu alți colegi și am menționat în câteva rânduri despre următoare particularitate a sistemului politic din R. Moldova. Pe parcursul a câteva guvernări problema transnistreană era una din problemele importante dar nu primară în programele politice ale guvernanților. Spre sfârșitul mandatului acestora sau în perioadele electorale dintr-o dată problema transnistreană, și în genere toată politica externă a R. Moldova, devenea de o importanță extremă. De fapt, astfel, de evoluție denota un singur lucru – guvernările anterioare nu au avut nici un succes în alte domenii sau succese limitate în alte domenii, decât în domeniile soluționării transnistrene sau relațiilor pe plan extern. Sau, de exemplu, probleme în zona transnistreană, apăreau probleme în zona transnistreană și deodată populația se simțea oarecum mai coagulată cu partidul de guvernare și iată ridicând o astfel de problemă în R. Moldova puteai să mai câștigi măcar un pic de procentaj de vot. În domeniul politicii externe, pe care oamenii toți o înțeleg numai că nimeni nu o cunoaște în detalii, păreau că lucrurile merg bine și în felul ăsta motivai că guvernarea noastră a făcut un lucru sau altul.

Haideți totuși să ne reamintim că integrarea europeană nu este o politică externă. Este în exclusivitate o politică internă a R. Moldova, reforme a structurilor R. Moldova. Nu degeaba, în unul din Barometrele de Opinie din R. Moldova a fost menționat faptul că populația țării crede că integrarea europeană este un dialog dintre Chișinău și Bruxelles. Pai nu este. Tocmai că asta este o problemă pe care va trebui să o trateze actuala guvernare, în perioada în care va avea această ocazie, și anume transformarea imaginii relației Chișinău și Bruxelles din una externă în una internă. Deci integrarea europeană este reformarea tuturor instituțiilor din R. Moldova dar pentru asta nu îți încurcă nici o Transnistrie.

Radu VRABIE: Ce aveau în comun până nu demult integrarea europeană și rezolvarea conflictului transnistrian era că în R. Moldova aceste probleme erau monopolizate de către câțiva oameni. De aceea, sunt de acord cu dl Lupan că populația din Moldova nu știa decât ceea ce li se spunea la TV, nici de ce se întâmplă în domeniul integrării europene, nici de ce se întâmplă în rezolvarea procesului de reglementare transnistreană. Deci, atunci când mesajul UE era încurajator el se arăta la TV, se scria în ziare, atunci când era trimis ca un fel de recomandări sau îngrijorări a UE el pur și simplu nu apărea. Același lucru îl vedeam și în rezolvarea conflictului transnistrian. Unii politicieni din R. Moldova se plângeau că află despre conflictul transnistrian de la diplomații străini și nu de la Guvern. Sigur că în așa relație puteai să spui că conflictul transnistrian încurcă sau că este un obstacol. Același lucru cu privire la NATO, eu mă uit cu foarte multă neîncredere la întrebarea câți oameni susțin integrarea R. Moldova în NATO, nu că așa

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

fi un susținător sau un adversar a NATO, dar eu cred că populația din R. Moldova nu este informată, de aceea și rezultatul, stereotipul despre NATO acum este stereotipul sovietic de aceea și avem acest minim suport.

Vlad LUPAN: O minciună repetată de mai multe ori devine adevăr. Cred că asta s-a întâmplat în relația noastră cu UE, tocmai asta s-a întâmplat pe problematica transnistreană și tocmai asta s-a întâmplat, tot din aceleași motive politice și electorale, pe relația cu NATO. Eu, de exemplu, sunt chiar pentru NATO, dar nimeni în R. Moldova sau un număr foarte mic de persoane cunoaște, că de fapt, Planul Individual de Acțiuni a R. Moldova cu NATO este un plan complementar de ajutor. Multă lume nici nu a auzit de IPAP. Acest IPAP este un plan de ajutor R. Moldova în integrarea europeană prin reformele pe care trebuie R. Moldova să le implementeze ca un stat European în domeniile Ministerului de Interne, în domeniul Justiției, în domeniul Drepturilor Omului și mass-media sunt și asemenea lucruri care le discutăm cu NATO. Iată că trebuia să le implementăm, dar uite că 7 aprilie a demonstrat că lucrurile au mers foarte prost în această direcție, care este de un interes major pentru UE. Iată că această dezinformare prin intermediul canalelor oficiale din R. Moldova a adus la o viziune denaturată ce înseamnă integrare europeană și ce componente ale acestei integrări europene sunt importante, care din ele blochează o asemenea integrare și care nu. Avem o imagine deformată, o imagine care nu corespunde realității în ce privește integrarea europeană în R. Moldova și avem foarte mult să lucrăm ca să corectăm cu toții, că nu e vorba doar de guvern.

Corneliu RUSNAC: Tot în această săptămână a avut loc vizita premierului Vlad Filat la București unde a participat la reuniunea Inițiativei Central Europene. El și-a exprimat speranța că Inițiativa Central Europeană va deveni o punte de legătură dintre UE și statele care tind să aparțină familiei europene. Ca să fie clar și pentru radio ascultătorii noștri ce este Inițiativa Central Europeană și cum ar putea apropia R. Moldova de UE?

3. Inițiativa Central Europeană și rolul ei în apropierea R. Moldova de UE

Vlad LUPAN: Subiectul conexiunilor Republicii Moldova cu Uniunea Europeană prin intermediul altor organizații a mai fost discutată anterior, în mod particular, de către guvernul comunist. Din păcate această legătură dintre R. Moldova și Balcanii de Vest, dintre Republica Moldova și Inițiativa Central Europeană, SECI și alte inițiative din zona nu este ceva nou. Este un mesaj prin care R. Moldova încearcă să-l promoveze în sensul în care dorim să devenim membru a UE, iată că sunt câteva elemente pozitive, structuri, organizații care pot să ne ajute pe calea integrării europene. Asta de fapt și este acel mesaj pe care l-a promovat prim-ministru actual. Este un mesaj care rămâne valabil pentru R. Moldova. R. Moldova vrea să devină membru a UE și toate căile sunt bune pentru asta evident. Însă eu cred că, de fapt, pe primul loc stau totuși reformele pe care noi singuri o să le implementăm și pe primul loc va sta o relație bilaterală. Deși este greu să numești o relație dintre Chișinău și Bruxelles una bilaterală, totuși Bruxelles-ul înseamnă toate statele UE. Dar hai să spunem așa, că o relație bilaterală dintre Chișinău și Bruxelles, de fapt această relație și va servi drept cea legătură, cea punte dintre țara noastră și UE. Cu cât mai rapid și mai bine ne vom face temele pe acasă, cu atât mai puțin vom avea nevoie de alte sprijine, suporturi și alte instrumente pentru a ajunge în UE. Deși aș menționa numaidecât, faptul că și instituțiile

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

respective sunt importante pentru R. Moldova. Deci nu trebuie să negăm una pentru alta. Fiecare instituție își are rolul său trebuie doar să fim echilibrați în utilizarea lor.

Radu VRABIE: Cuvântul central care mi-a atras atenția din spusele colegului meu este “de a ajuta” ceea ce înseamnă de a ajuta și nu a face în locul nostru. Structurile, toate instituțiile, organizațiile la care R. Moldova este parte în drumul său european este foarte bun dar ei pot doar să ne ajute, să ne îndrume, să ne împărtășească din experiența dar nu să facă în locul nostru. Și iarăși revenind la practicile pe care le aveam mai ieri, deținând președenția acestor organizații nu înseamnă că am obținut foarte mult. Trebuie de crescut așteptările. Aceasta este o platformă foarte bună de discuții, de împărtășire a unor idei, de suport însă revenind la ceea ce a spus dl Lupan „lucrul se face aici în R. Moldova”, și nimeni, dacă R. Moldova nu va vrea și nu va face, nu ne va putea ajuta indiferent din ce organizație facem parte.

Corneliu RUSNAC: La București premierul Vlad Filat a fost însoțit și de ministrul de externe Iurie Leanca, care s-a întâlnit cu omologul său român Cătălin Predoiu. Cei doi s-au pronunțat pentru încheierea cât mai grabnică a unui tratat politic bilateral dintre Chișinău și București. Asupra semnării acestui tratat au insistat anterior și fostele autorități comuniste însă fără succes. Putem vorbi acum despre găsirea unui numitor comun dintre București și Chișinău în această privință?

4. Evoluția relațiile dintre Republica Moldova și România

Radu VRABIE: În primul rând, eu aș vrea să menționez în mod special, părerea mea subiectivă, dar la începutul emisiunii vorbeam despre faptul că guvernarea nu a reușit încă să intre în toată plenitudinea în rezolvarea problemelor cu care se confruntă R. Moldova, or la acest capitol mie mi se pare că Ministerul de Externe acuma este cred că pe primul loc, sau făcut câteva lucruri importante. Încă un lucru care vreau să-l menționez înainte de a trece la Tratatul de Bază este că fostului ambasador Teodorescu i-au fost retrase acele învinuiri, care nu au avut nici un sens. Mi se pare că este un gest foarte bun din partea Guvernului de la Chișinău. Problema cu Tratatul – Tratatul de baza și Tratatul de frontieră cu România erau foarte politizate și în opinia mea aceste probleme nu puteau fi rezolvate atât timp cât ele erau interpretate în scopuri politice și forma în care ele se propuneau. Greșeli s-au făcut din ambele părți și de la București și de la Chișinău, însă mesajul Chișinăului era foarte obraznic față de România și de aceia poate, în parte, era și reacția București-ului pentru că la un moment dat, erau foarte aproape părțile de a semna aceste tratate. Eu sper că R. Moldova în condițiile actuale și România vor reuși să depășească acele probleme specifice care exista între țările noastre și să ne concentrăm asupra altor probleme pe care putem să le rezolvăm, să restabilim relații culturale, să avem relații economice, politice pentru că relația cu vecinii, iar în special cu România este un lucru foarte important. Este un lucru foarte important plus, chiar dacă am primit mesaje de încurajare din partea Parisului cred că cei mai în măsură, cei care pot să ne ajute mai mult din țările Uniunii Europene este România.

Vlad LUPAN: Tratatul politic bilateral dintre R. Moldova și România în opinia mea nu a fost semnat până acum din cauza că PCRM, aflat la guvernare în perioada anterioară, răspundea așteptărilor și temerilor mai bine zis a Moscovei, care se temea ca R. Moldova fiind lăsată singură va fugi din nou în România. Este o percepție mai veche și nu este valabilă prin definiție. Părerile pe care le puneam

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 20, din 15.11.2009

gubernarea anterioară au dispărut. Or, acum avem la guvernare Alianța pentru Integrare Europeană, acest lucru ne demonstrează direcția spre Occident și această Alianță în programul său electoral a spus foarte clar vrem un parteneriat strategic european cu România, vecinul și țara care istoric ne-a susținut necondiționat în calea integrării europene până acum, cu tot cu problemele pe care le-am avut dintre relația București-Chișinău. Ne-au demonstrat o susținere necondiționată și sinceră vizavi de R. Moldova, au mers în permanență la cedări din partea sa și este gata din nou să ne susțină într-o manieră necondiționată. Deci, nu există condiții pe care le pune Bucureștiul în ce privește integrarea europeană a R. Moldova. Integrarea europeană țării noastre este în interesul tuturor, atât a Chișinăului cât și a București-ului. Astfel, integrarea europeană a Moldovei trebuie să meargă prin București și cu București, dar nu evident într-o manieră exclusivă, doar ca cel mai important partener al nostru trebuie într-adevăr să fie București-ul. Pe de altă parte Parteneriatul Strategic European cu România despre care vorbeam poate fi tocmai acest Tratat de bază. De ce să semnăm un tratat de bază fără conținut, dacă putem să semnăm un tratat de bază prin care să stabilim acest parteneriat strategic european cu România. Iată o manieră prin care să transformi o problemă într-o soluție.

Credem și sperăm că asemenea abordare va fi acceptată de ambele părți. Evident că așteptăm mai multe lucruri să se întâmple, iată deja unele se întâmplă, a fost deja semnată Convenția privind micul trafic de frontieră, se revine la un principiu a UE de bună vecinătate. De altfel și Convenția privind micul trafic nu este dintre România și R. Moldova pur și simplu. Este de fapt o Convenție din cadrul UE și acum a fost aprobată de către Comisia Europeană, un lucru care nu știu de ce le scăpa anteriorilor guvernanți în prezentările lor. Ar trebui probabil să vedem cum vor evalua lucrurile mai departe în negocierile directe dintre Chișinău și București la nivel politic, dar și la nivel tehnic, pentru că nu va mai fi nevoie de tradus legi, pentru că va fi deja o experiență bună în ce privește implementarea lor și pe care noi putem să o preluăm, pentru că va fi nevoie de instrumente comune de consultare, pentru că e mai ușor să ne consultăm așa. Această conexiune cu România ne este din punct de vedere chiar și tehnic convenabilă și evident că așteptăm să vedem care vor fi evoluțiile în ce privește numirea ambasadurilor de ambele părți. Pentru că dacă vrem un parteneriat strategic european cu România ar trebuie să fie și un ambasador profesionist în acest domeniu. Sperăm să vedem pe cineva cu relevanță, nu numaidecât chiar 100% profesionist, dar cel puțin cu relevanța pentru relația Chișinău – București. Sunt o serie de subiecte de ordin practic care pot fi soluționate prin acest Tratat de bază fără ca să faci din el o sperietoare.

Corneliu RUSNAC: *Spre regret timpul rezervat emisiunii noastre a expirat. Stimați ascultători, eu, Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă, realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de fundația Friedrich Ebert. Aici vă spun la revedere și vă aștept săptămâna viitoare la un nou program, pe curând!*